

ДОДАТОК 3

Звіт

**про результати діяльності студентського наукового гуртка
„Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”
кафедри технології виробництва і переробки продукції
тваринництва навчально-наукового інституту біотехнологій та
аквакультури Одеського державного аграрного університету
за 2021-2022 н.р.**

Науковий гурток був створений з жовтня 2021 року на кафедрі технології виробництва та переробки продукції тваринництва. Керівники наукового гуртка кандидати с-г наук, доценти Ясько Валентина Михайлівна, Косенко Світлана Юріївна.

Староста гуртка здобувач 2 курсу молодшого бакалавра спеціальності 204 ТВППТ - Монахова В.В.

Діяльність наукового гуртка спрямована на розвиток творчих здібностей студентів з метою набуття ними фахових (професійних), особистісних, когнітивних компетенцій, а також досвіду одержання знань та умінь через дослідження.

Здобувачі, котрі відвідують засідання наукового гуртка мають можливість:

- 1) ознайомитися з принципами, методами, інструментарієм наукової та дослідницької роботи;
- 2) приймати участь в науковому житті університету (написання статей, тез доповідей, наукових робіт), що публікуються в різних наукових виданнях;
- 3) розвивати свої творчі здібності, виступаючи на наукових семінарах та конференціях, присвячених дослідженню найактуальніших питань розвитку публічного управління;
- 4) брати участь в проведенні «круглих столів», дебатів, де обговорюються актуальні проблеми сучасного управління регіону, країни, світу;
- 5) застосовувати набутий досвід дослідницької роботи в процесі навчання.

Заняття наукового гуртка проводять провідні викладачі кафедри, котрі мають досвід викладацької та наукової роботи. Кожен співробітник кафедри здійснює керівництво студентськими науковими роботами, в межах наукового

гуртка. Результати роботи гуртка щорічно видаються в студентському науковому збірнику.

Здобувачі кафедри ТВППТ є учасниками конкурсу студентських наукових робіт. Це свідчить про високий рівень підготовки майбутніх фахівців.

Свої знання, наукові результати, вміння організувати та проводити презентацію робіт із використанням найсучаснішої техніки, здобувачі відточують на засіданнях наукового гуртка, де вони отримують навички вкрай необхідні в сучасних умовах господарювання.

Науково-дослідна робота здобувачів підсилює активні, творчі начала в навчальному процесі, слугує потужним засобом селективного відбору кадрів для підготовки молодих вчених, збереження й відновлення наукових шкіл. Фахівці, котрі мають досвід студентської наукової роботи, виявляють більш оригінальне мислення, як правило, досягають визначних успіхів у своїй професійній діяльності

На сьогодні членами гуртка є здобувачі напряму підготовки 204 ТВППТ, а саме :

Особовий склад гуртка

№ п/п	ІПП (повністю) студента	Курс група
1.	Крижановський Андрій Олександрович	Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури 2м/н курс
2.	Чиж Дмитро Олегович	Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури 2м курс
3	Радіонова Алла	Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури 2м/з/в курс
4.	Каралаш Тетяна Георгіївна	Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури 2м курс
5.	Рассолова Маргарита	Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури 2м курс
6.	Ткаченко Вадим Валерійович	Коледж управління біоресурсами 1 курс
7.	Іванов Руслан Вікторович	Коледж управління біоресурсами, 2 курс
8.	Гайдай Олександра Сергіївна	Коледж управління біоресурсами, 1 курс
9.	Гінак Альона Анатоліївна	Коледж управління біоресурсами, 1 курс
10.	Дідик Максим Сергійович	Коледж управління біоресурсами, 1 курс
11.	Євсєєва Олена Василівна	Коледж управління біоресурсами, 1 курс
12.	Монахова Валерія Вікторівна	Коледж управління біоресурсами, 2 курс
13.	Нестерова Катерина Леонідівна	Коледж управління біоресурсами, 1 курс

**Тематика науково – дослідної роботи гуртка
„Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”**

№ п/п	Тема наукової роботи, доповіді	ПП (повністю), наукового керівника з даної теми	Дата проведення
1	2	4	5
1	Ефективність використання собак мисливських порід у розшуковій службі в умовах КЦ УМВС України в Одеській області	Косенко Світлана Юріївна	вересень
2	Вивчення впливу якості штучної вощини на життєдіяльність бджолоїної сім'ї	Ясько Валентина Михайлівна	вересень
3	Шляхи підвищення молочної продуктивності корів української червоної молочної породи та удосконалення технології виробництва молока в умовах ТОВ «ПЕРЕМОГА» Одеського району Одеської області	Ясько Валентина Михайлівна	вересень
4	Порівняльна оцінка робочих якостей коней рисистих порід, які випробувались в умовах філії "Одеський Іподром" ДП "Конярство України"	Косенко Світлана Юріївна	жовтень
5	Особливості підготовки собак декоративних порід до участі у виставках в умовах готельно-спортивного клубу «ЛАЙКА» м. Одеса	Косенко Світлана Юріївна	жовтень
6	Вплив на продуктивні якості бджолиних сімей використання вощини з різних матеріалів	Ясько Валентина Михайлівна	листопад
7	Перспективи вирощування мисливських фазанів на півдні України	Ясько Валентина Михайлівна	листопад
8.	Годівля собак породи такса	Косенко Світлана Юріївна	грудень
9	Французький бульдог - собака-компаньон	Косенко Світлана Юріївна	грудень
10	Характеристика собак породи турецький кангал (кангальський карабаш)	Косенко Світлана Юріївна	лютий
11	Найкрупніші породи собак світу	Косенко Світлана Юріївна	лютий
12	Особливості породи собак німецька вівчарка	Косенко Світлана Юріївна	лютий
13	Масті коней	Косенко Світлана Юріївна	лютий

Доповіді заслухані на засіданнях гуртка (вказати тему, № протоколу, дату) :

- реферативні
- за результатами лабораторних і експериментальних досліджень.

№ п/п	Тема наукової роботи, доповіді	ППП (повністю) доповідача, курс, факультет, група	ППП (повністю), наукового керівника з даної теми	Дата проведення, № протоколу
1	2	3	4	5
1	Ефективність використання собак мисливських порід у розшуковій службі в умовах КЦ УМВС України в Одеській області	Крижановський Андрій Олександрович	Косенко Світлана Юріївна	22 вересня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 1 (онлайн)
2	Вивчення впливу якості штучної вошни на життєдіяльність бджолої сім'ї	Чиж Дмитро Олегович	Ясько Валентина Михайлівна	22 вересня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 1 (онлайн)
3.	Шляхи підвищення молочної продуктивності корів української червоної молочної породи та удосконалення технології виробництва молока в умовах ТОВ «ПЕРЕМОГА» Одеського району Одеської області	Радіонова Алла	Ясько Валентина Михайлівна	22 вересня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 1 (онлайн)
4	Порівняльна оцінка робочих якостей коней рисистих порід, які випробувались в умовах філії "Одеський Іподром" ДП "Конярство України"	Каралаш Тетяна Георгіївна	Косенко Світлана Юріївна	27 жовтня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 2 (онлайн)
5	Особливості підготовки собак декоративних порід до участі у виставках в умовах готельно-спортивного клубу «ЛАЙКА» м. Одеса	Рассолова Маргарита	Косенко Світлана Юріївна	27 жовтня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 2 (онлайн)
6.	Вплив на продуктивні якості бджолиних сімей використання вошни з різних матеріалів	Ткаченко Вадим Валерійович	Ясько Валентина Михайлівна	24 листопада 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 3 (онлайн)
7	Перспективи вирощування мисливських фазанів на півдні України	Іванов Руслан Вікторович	Ясько Валентина Михайлівна	24 листопада 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 3 (онлайн)
8.	Годівля собак породи такса	Гайдай Олександра Сергіївна	Косенко Світлана Юріївна	22 грудня 2021р, за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 4 (онлайн)

ПРОТОКОЛ № 1
засідання студентського наукового гуртка
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «22» вересня 2021 р.

Присутні:

1. Завідувач кафедри, доцент, кандидат с.-г. наук
2. Доктор сільськогосподарських наук, професор
3. Доктор сільськогосподарських наук, професор
3. Професор, доктор с.-г. наук
4. Доцент, кандидат с.-г. наук
5. Доцент, кандидат с.-г. наук
6. Доцент, кандидат с.-г. наук
7. Доцент, кандидат с.-г. наук
8. Доцент, кандидат с.-г. наук
9. Доцент, кандидат с.-г. наук
10. Асистент
11. Асистент
12. Асистент
13. Асистент
14. Зав. лабораторії якості продукції тваринництва
15. Старший лаборант

- Кірович Н.О.**
Сусол Р.Л.
Решетніченко О.П.
Китаєва А.П.
Пушкар Т.Д.
Ясько В.М.
Косенко С. Ю.
Найдіч О.В.
Антонік І.І.
Гусятинська О.О.
Безалтична О.О.
Ткаченко І.Э.
Слюсаренко І.С.
Гарматюк Є.
Цимбалюк Н.А.
Чебан М.В.

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Затвердження плану гуртка
2. Презентація членів СНГ
3. Виступи студентів

1. СЛУХАЛИ: здобувача Крижановського Андрія Олександровича 2 курс магістр/несп на тему: «Ефективність використання собак мисливських порід у розшуковій службі в умовах КЦ УМВС України в Одеській області ».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які породи собак Ви знаєте.
2. Назвіть біологічні особливості собак.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Крижановського Андрія Олександровича затвердити на відмінно.

2. СЛУХАЛИ: Чижа Дмитра Олеговича, здобувача 2 курсу магістр на тему: «Вивчення впливу якості штучної вощини на життєдіяльність бджолої сім'ї»

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які показники якості вощини?
2. Назвіть біологічні особливості бджолої сім'ї.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Чижа Дмитра Олеговича затвердити на відмінно

3. СЛУХАЛИ: Радіонову Аллу, здобувача 2 курсу магістр заочна форма навчання на тему: «Шляхи підвищення молочної продуктивності корів української червоної молочної породи та удосконалення технології виробництва молока в умовах ТОВ «ПЕРЕМОГА» Одеського району Одеської області»

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які фактори впливають на молочну продуктивність корів?
2. Назвіть біологічні особливості великої рогатої худоби.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Радіонові Алли затвердити на відмінно

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити план гуртка кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва.
2. Рекомендувати здобувачам результати своїх досліджень використати для написання статей.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри ТВППТ

кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

ПРОТОКОЛ № 2

засідання студентського наукового гуртка

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «27» жовтня 2021 р.

Присутні:

Присутні: зав. каф., доцент Кірович Н.О., професор кафедри. Сусол Р.Л., професор кафедри. Китаєва А.П., професор кафедри Решетніченко О.П., доцент Пушкар Т.Д., доцент Ясько В.М., доцент Косенко С. Ю., доцент Найдіч О.В., доцент Антонік І.І., доцент Гусятинська О.О., ас. Безалтична О.О., ас. Ткаченко І.Э. зав. лаб. Цимбалюк Н.А., ст. лаб. Чебан М.В.

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Презентація членів СНГ
3. Доповідь студентів

3. СЛУХАЛИ: Каралаш Тетяну Георгіївну, 2 курс магістр на тему: «Порівняльна оцінка робочих якостей коней рисистих порід, які випробувались в умовах філії "Одеський Іподром" ДП "Конярство України".

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

2. Які породи коней Ви знаєте.
2. Назвіть біологічні особливості коней.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Каралаш Тетяни Георгіївни затвердити на відмінно.

3. СЛУХАЛИ: Рассолову Маргариту, 2 курс магістр на тему: «Особливості підготовки собак декоративних порід до участі у виставках в умовах готельно-спортивного клубу «ЛАЙКА» м. Одеса»

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

3. Які методи підготовки собак Ви знаєте?.
2. Назвіть біологічні особливості собак.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Рассолової Маргарити затвердити на відмінно.

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати здобувачам результати своїх досліджень використати для написання статей.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри ТВПШТ,
кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

ПРОТОКОЛ № 3

засідання студентського наукового гуртка

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «24» листопада 2021 р.

Присутні: зав. каф., доцент Кірович Н.О., професор кафедри. Сусол Р.Л., професор кафедри. Китаєва А.П., професор кафедри Решетніченко О.П., доцент Пушкар Т.Д., доцент Ясько В.М., доцент Косенко С. Ю., доцент Найдіч О.В., доцент Антонік І.І., доцент Гусятинська О.О., ас. Безалтична О.О., ас. Ткаченко І.Э. зав. лаб. Цимбалюк Н.А., ст. лаб. Чебан М.В.

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Презентація членів СНГ
3. Доповідь студентів

1. СЛУХАЛИ: Ткаченко Вадима Валерійовича здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: "Вплив на продуктивні якості бджолиних сімей використання вощини з різних матеріалів".
Короткий зміст доповіді.

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Значення галузі бджільництва в агропромисловому комплексі України;
2. Роль продукції бджільництва у харчуванні людини;
3. Перспективи розвитку галузі бджільництва.

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Ткаченко Вадима Валерійовича. затвердити на відмінно, проте слід додатково попрацювати над доповіддю.

2. СЛУХАЛИ: Іванова Руслана Вікторівича, здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Перспективи вирощування мисливських фазанів на півдні України " На сьогодні проблеми здорового харчування є найважливішим та актуальним завданням, пов'язаним із соціальною стабільністю суспільства і здоров'ям населення. Перед виробниками харчових продуктів постало дуже актуальне питання щодо підвищення якості, біологічної цінності, безпечності,

забезпечення покращення смакових показників та розширення асортименту певних видів харчових продуктів в тому числі продукції мисливського фазана.

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які породи фазанів вирощують на півдні України.
2. Назвіть біологічні особливості фазанів та показники продуктивності.
3. Тенденції сучасного ринку харчових продуктів.

УХВАЛИЛИ: Оцінку роботи здобувача Іванова Руслана Вікторовича затвердити на відмінно.

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати здобувачам результати своїх досліджень використати для написання наукових робіт.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри ТВПШТ,
кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

ПРОТОКОЛ № 4

засідання студентського наукового гуртка

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «22» грудня 2021р.

Присутні: зав. каф., доцент Кірович Н.О., професор кафедри. Сусол Р.Л., професор кафедри. Китаєва А.П., професор кафедри Решетніченко О.П., доцент Пушкар Т.Д., доцент Ясько В.М., доцент Косенко С. Ю., доцент Найдіч О.В., доцент Антонік І.І., доцент Гусятинська О.О., ас. Безалтична О.О., ас. Ткаченко І.Э. зав. лаб. Цимбалюк Н.А., ст. лаб. Чебан М.В.,

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Презентація членів СНГ
3. Доповідь студентів

1. СЛУХАЛИ: Гайдай Олександрю Сергіївну, здобувача 1 курсу молодшого бакалавра на тему: " Годівля собак породи такса ".

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які існують способи годівлі собак породи такса;
2. Назвіть основні корми для собак;

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Гайдай Олександри Сергіївни затвердити на відмінно.

2. СЛУХАЛИ: Гінак Альону Анатоліївну здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Французький бульдог - собака-компаньон».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Назвіть основні біологічні особливості собак.
2. Новизна вашої теми.

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Гінак Альони Анатоліївни затвердити на відмінно,

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати здобувачам результати своїх досліджень використати для написання наукових робіт.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри,
кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

ПРОТОКОЛ № 5

засідання студентського наукового гуртка

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «9» лютого 2022р.

Присутні: зав. каф., доцент Кірович Н.О., професор кафедри. Сусол Р.Л., професор кафедри. Китаєва А.П., професор кафедри Решетніченко О.П., доцент Пушкар Т.Д., доцент Ясько В.М., доцент Косенко С. Ю., доцент Найдіч О.В., доцент Антонік І.І., доцент Гусятинська О.О., ас. Безалтична О.О., ас. Ткаченко І.Э. зав. лаб. Цимбалюк Н.А., ст. лаб. Чебан М.В.

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Презентація членів СНГ
3. Доповідь студента

1. СЛУХАЛИ: Дідика Максима Сергійовича здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Характеристика собак породи турецький кангал (кангальський карабаш)».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Назвіть основні характеристики собак породи турецький кангал (кангальський карабаш)
2. Дайте оцінку екстер'єру породи.
3. Чому так називається порода?

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Дідика Максима Сергійовича затвердити на відмінно. В доповіді представлена гарна презентація та наочні матеріали

2. СЛУХАЛИ: Євсєєву Олену Василівну здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Найкрупніші породи собак світу».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Назвіть які породи найкрупніші.
2. Дайте оцінку екстер'єру породи.
3. Які життєві прояви у таких порід собак

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Євсєєвої Олени Василівни затвердити на відмінно. В доповіді представлена гарна презентація та наочні матеріали

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати здобувачам результати своїх досліджень використати для написання наукових робіт.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри,
кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

ПРОТОКОЛ № 6

засідання студентського наукового гуртка

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва СНГ)

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(назва кафедри)

від «16» лютого 2022 р.

Присутні: зав. каф., доцент Кірович Н.О., професор кафедри. Сусол Р.Л., професор кафедри. Китаєва А.П., професор кафедри Решетніченко О.П., доцент Пушкар Т.Д., доцент Ясько В.М., доцент Косенко С. Ю., доцент Найдіч О.В., доцент Антонік І.І., доцент Гусятинська О.О., ас. Безалтична О.О., ас. Ткаченко І.Э. зав. лаб. Цимбалюк Н.А., ст. лаб. Чебан М.В.

Порядок денний засідання:

1. Вступне слово керівника СНГ
2. Презентація членів СНГ
3. Доповідь здобувачів

1. СЛУХАЛИ: Монахову Валерію Вікторівну, здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Особливості породи собак німецька вівчарка».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які особливості собак породи німецької вівчарки.
2. Назвіть основні декоративні породи собак.
3. Де використовують собак цієї породи.

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Монахової Валерії Вікторівни затвердити на відмінно,

2. СЛУХАЛИ: Нестерову Катерину Леонідівну здобувача 2 курсу молодшого бакалавра на тему: «Масті коней».

ОБГОВОРЕННЯ: питання до доповідача й відповіді на них.

1. Які біологічні особливості коней.
2. Назвіть основні масті коней, як вони поділяються.
3. Де використовують коней.

УХВАЛИЛИ: оцінку роботи здобувача Нестерової Катерини Леонідівни затвердити на відмінно.

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати здобуачам результати своїх досліджень використати для написання своїх робіт.

Завідувач кафедри, доцент

Наталія Кірович

Керівники гуртка кафедри,
кандидати с-г наук, доценти

Валентина Ясько
Світлана Косенко

Секретар, староста гуртка

/ Монахова В.В./

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної студентської конференції
(18 лютого 2022 р.)

Сучасні технології виробництва і переробки
продукції тваринництва

631.(082):378(477.7): 639.3

Матеріали науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету (18 лютого 2022): збірник тез. Одеса: ОДАУ, 2022. 67 с.

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету

від **18 лютого 2022 р.** (протокол № 6).

До збірника увійшли тези доповідей науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури

Редакційна колегія:

Решетняченко О. П. – доктор с.-г. н., професор (голова);

Сусол Р. Л. - доктор с.-г. н., професор;

Різнчук І. Ф. - кандидат с.-г. н., доцент;

Чігірьов В. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Кірович Н. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Ясько В. М. - кандидат с.-г. н., доцент;

Косенко С. Ю. - кандидат с.-г. н., доцент;

Найдіч О.В. - кандидат вет. н., доцент;

Антонік І. І. - кандидат с.-г. н., доцент.

Відповідальна за випуск: Найдіч О.В. кандидат вет. н.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень

Одеський державний аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

	Стр
СЕКЦІЯ 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	
Гайдай О.С., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Годівля собак породи такса	5
Гінак А.А., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Французький бульдог - собака-компаньон	7
Дідик М.С., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Характеристика собак породи турецький кангал (кангальський карабаш)	9
Євсєєва О.В., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Найкрупніші породи собак світу	10
Іванов Р.В., здобувач. Наук. керівник: Ясько В.М. к. с.-г. н., доцент. Перспективи вирощування мисливських фазанів на півдні України	12
Коляда Ю.В., здобувач. Наук. керівник: Слюсаренко І.С. Утримання овець та кіз	16
Мамчур С.М., здобувач. Наук. керівник: Гусятинська О.О. к. с.-г. н., доцент. Ефективність вирощування бугайців української червоної молочної породи при різному типі годівлі	18
Монахова В.В., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Особливості породи собак німецька вівчарка	20
Нестерова К.Л., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н., доцент. Масті коней	22
Нечасва А.О., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н. Опис, використання і стандарти собак породи американська акіта	23
Попеско М.О., здобувач. Наук. керівник: Найдіч О.В., к.в.н., доцент. Розвиток рибництва в Україні	25
Скорік Є.Б., здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д., к. с.-г. н., доцент. Коронавірус і домашні тварини	27
Ткаченко В.В., здобувач. Наук. керівник: Ясько В.М. к. с.-г. н., доцент. Вплив на продуктивні якості бджолиних сімей використання вощини з різних матеріалів	29
Томак М.Д. здобувач. Безалтична О.О., канд. с.-г. наук, доцент. Наук. керівник: Сучасні інноваційні технології виробництва молока	31

СЕКЦІЯ 1.

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИНИЦТВА

УДК: 636.759.1.084

ГОДІВЛЯ СОБАК ПОРОДИ ТАКСА

Гайдай О.С., здобувач I курсу
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н.

Постановка проблеми. Нормальна життєдіяльність і працездатність собак залежить від правильної їх годівлі. Під правильною деталізованою годівлею слід розуміти годівлю, яка здійснюється за фізіологічно обґрунтованими нормами потреби собак у поживних речовинах, повноцінними і збалансованими раціонами при дотриманні режиму годівлі. Повноцінна годівля має вирішальний вплив на здоров'я, темпи росту, розвиток, будову тіла і масу собак, а також відіграє велике значення в племінній справі при удосконаленні існуючих і виведенні нових порід собак. Організувати правильну годівлю собак можна лише при регулюванні кількості та якості кормів з урахуванням їх фізіологічної потреби в поживних речовинах. Як недостатня, так і надмірна годівля собак є шкідливою і збитковою. Стан здоров'я та продуктивні якості собак нерозривно пов'язані з процесами, що відбуваються в їх організмі в результаті обміну поживних речовин [1].

Мета роботи. Вивчити та проаналізувати оптимальний раціон годівлі для собак породи такса.

Результати досліджень. У кожного власника собаки є два варіанти складання раціону домашнього улюбленця. Одні господарі віддають перевагу натуральній їжі, інші – сухому корму промислового виробництва. Обидва варіанти харчування оптимальні лише в тому випадку, якщо тварина отримує з їжі необхідні її організму речовини [2].

Сухий корм - це спеціальний продукт харчування, у складі якого є всі необхідні компоненти: білки, жири, вуглеводи, вітаміни, мікро-і макроелементи. Перевага корму промислового виготовлення полягає в тому, що, обравши цей тип харчування, господар такси не витрачає час на приготування їжі для вихованця. До недоліків готового корму відносять труднощі у виборі оптимального для собаки складу та енергетичної цінності продукту.

Годівля натуральною їжею означає, що господар дає таксі звичні для людини продукти у свіжому або термічно обробленому, переважно вареному вигляді. Тип корму, який такса отримуватиме протягом усього життя, зазвичай визначається на етапі появи цуценяти в будинку нових господарів. Якщо попередній власник давав малюкам сухий корм, то щеня оптимально

УДК: 636.7.04

ФРАНЦУЗЬКИЙ БУЛЬДОГ - СОБАКА-КОМПАНЬОН

Гінак А.А., здобувач 1 курсу

Науковий керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н.

Постановка проблеми. Собаки-компаньйони з давніх часів супроводжують людину. Вони були відомі та популярні ще у Давній Греції. Назва "компаньон" повною мірою відображає призначення цієї групи тварин. Вони ідеально підходять для того, щоб скрасити самотність літньої людини або супроводжувати дитину на прогулянці. Відсутність чітко вираженого робочого призначення зовсім не скасовує популярності чотирилапих компаньйонів [3].

Мета роботи. Проаналізувати особливості поведінки та основні риси екстер'єру собак породи французький бульдог.

Результати досліджень. Порода французький бульдог, незважаючи на назву, була виведена в Англії. У ХІХ столітті заводчики вирішили створити породу собаки-компаньйона, якого можна було б без особливих зусиль утримувати в міських умовах. Ремісники, швачки, мереживниці не пропустили можливості обзавестися бешкетним вихованцем, який радував господарів легким характером і кумедними звичками. Щоб вивести такого собаку, селекціонери відбирали найдрібніших особин англійських бульдогів і схрещували їх із тер'єрами та мопсами. Саме так і з'явилася сучасна порода.

У другій половині ХІХ століття попит на ручну працю сильно знизився у зв'язку з бурхливим розвитком мануфактур. Багато англійських робітників переїхали до Франції, прихопивши улюблених собак. За іншою версією, бульдогів сюди завезли торговці. Добродушний характер, вміння ловити дрібних гризунів і надзвичайно великі стоячі вуха миттєво прикували увагу французької публіки до цієї породи [2].

Французькі бульдоги дебютували перед широкою публікою на англійській виставці 1896 року, де завоювали захоплення багатьох собаківників. Розведенням цих собак зацікавилися заводчики. Популярність породи стрімко зростала, і у 1913 на вестмінстерську виставку прибуло

ХАРАКТЕРИСТИКА СОБАК ПОРОДИ ТУРЕЦЬКИЙ КАНГАЛ (КАНГАЛЬСЬКИЙ КАРАБАШ)

Дідик М.С., здобувач 1 курсу
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н.

Постановка проблеми. В наші дні службових собак успішно використовують в охороні важливих військових об'єктів, державного кордону, пошуку та затриманні злочинців, пошуково-рятувальній, митній та інших службах. З давніх часів собак використовують для охорони стад свійської худоби та пастушеській службі. На даний час у цьому напрямку використовується багато порід.

Мета роботи. Ознайомитись з породними особливостями та робочим призначенням собак породи кангальський карабаш (анатолійська вівчарка).

Результати досліджень. Кангальський карабаш або кангал - працьовита і шалено енергійна порода собак. Головною її перевагою вважається вміння добре охороняти худобу від хижаків. Порода є однією з найстаріших турецьких порід собак.

Кангал - дуже давня порода собак, причому настільки, що про її походження навіть ходять легенди. Згідно з однією з них саме такий подарунок зробили османському падишаху гості з Індії. Собака вступив у бій із левом і поборов його, чим завоював повагу падишаха. Але незабаром він загубився неподалік турецького міста Кангал. Сьогодні поширена думка, що кангали - одна з найчистіших порід, яка за сотні років практично не змінилася [1].

Кангал (за класифікацією FCI-анатолійська вівчарка) – собака досить великих розмірів, у холці досягає 89 см при вазі 69 кг. Вони мають коротку, жорстку і густу шерсть, що щільно прилягає до тіла. Окрас може бути сіро-жовтим, сіро-коричневим або коричнево-жовтим. Стандарт передбачає обов'язкову чорну маску на морді. Зовнішній вигляд цього собаки викликає пошану як людей, так і інших тварин. Кангал має високий зріст та гармонійну тілобудову, міцну статуру, потужний корпус, сильні та стрункі кінцівки. Висячі вуха мають трикутну форму та закруглюються на кінцях(частіше всього купіруються). Хвіст довгий, високо посаджений. При зовнішній масивності, кангал досить спритний. При ходьбі він створює враження собаки, що крадеться, тому що вміє тримати голову на одній лінії зі спиною [2].

Ці собаки володіють невибагливим характером і працездатністю. Вони готові виконувати покладені на них завдання навіть у найсуворіших погодних умовах, іноді ризикуючи життям. Багато пастухів розповідали, що якщо хоча б одна овечка відіб'ється від стада, кангал може охороняти її протягом кількох днів, без води та їжі. Кангал здатний задушити вовка, за що його навіть прозвали турецький вовкодав. В якості домашнього улюбленця кангал - не найкраща порода, тому що це робоча тварина, якій потрібні дуже великі навантаження. Без них пес зачахне, може стати неспокійним та агресивним.

кангал чудово запам'ятовує команди, однак, щоб вони успішно виконувались, необхідно, щоб дресирування було строгим, без жорстокості, і звичайно цікавим. Ця порода дуже вихована і охайна, її представники не гавкатимуть без причини, а от у разі реальної небезпеки обов'язково подадуть голос. Авторитет господаря для них є незаперечним, тому якщо власнику кангала вдасться його завоювати, його вихованець буде відданий назавжди [1].

Висновки. Турецький кангал (кангальський карабаш, анатолійська вівчарка) є однією з найдавніших порід молоської групи. Основне його призначення - пастуша служба. Від інших порід відрізняється сміливістю, витривалістю та невибагливістю до умов утримання і годівлі.

Список використаних джерел

1. Есипович Д. Кангальський карабаш: опис породи. URL: <https://tutknow.ru/animals/7555-kangalskiy-karabash-opisanie-porody.html>
2. Офіційний сайт FCI. URL: <http://www.fci.be/en/nomenclature/KANGAL-SHEPHERD-DOG-331.html>

УДК: 636.71

НАЙКРУПНІШІ ПОРОДИ СОБАК СВІТУ

Євссєва О.В., здобувач I курсу

Науковий керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н.

Постановка проблеми. Найчастіше люди обирають в якості домашніх улюбленців маленьких собачок. Але є ще ті, хто віддає перевагу собакам великих розмірів. Їх основним мінусом є, звісно ж, габарити які багато в чому ускладнюють їх утримання. До найбільш крупних належать тварини, зріст яких у холці досягає 75 см і вище, а вага - понад 70 кг: сенбернари, доги, мастифи та вовкодави. Собаки цих порід відрізняються стійким характером, іноді дуже важко навчаються, але у випадку вдалого навчання беззаперечно слухаються господаря [1].

Деякі породи великих собак за перший рік життя збільшують масу свого тіла майже в 100 разів, тому власникам необхідно у цей період уважно стежити за станом здоров'я свого вихованця та його розвитком. Раціон, яким годують цуценя у період інтенсивного росту, необхідно балансувати за всіма необхідними показниками, звертаючи особливу увагу на мінеральну складову [2].

Мета роботи. Проаналізувати особливості собак найбільш крупних порід світу.

Результати досліджень. До найкрупніших порід собак світу відносяться:

УДК: 639.123 (477.7)

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ МИСЛИВСЬКИХ ФАЗАНІВ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Іванов Р.В., здобувач 2 курсу

Науковий керівник: Ясько В.М., к. с.-г. н., доцент

Перспективи у розведенні даних птахів безсумнівні. Останнім часом фазани стали невід'ємною частиною у меню дорогих ресторанів. Бізнес ідея по розведенню фазанів буде досить цікавою для тих, хто проживає у сільській місцевості або володіє досить великою територією для ведення сільського господарства.

Ключові слова: мисливський фазан, бізнес, вирощування, ресторатори, екзотична кухня, гурмани.

Постановка проблеми. Фазани – досить затребуваний товар серед рестораторів, він також користується певною популярністю серед любителів екзотичної кухні. Однак, в Україні цей вид бізнесу поки що не отримав широкого розповсюдження, тому є досить перспективним.

Мета і завдання досліджень. Метою нашої роботи було вивчити особливості вирощування та розведення фазанів, а також як саме можна на цьому заробити, організувавши прибутковий власний бізнес.

Результати досліджень. Як вже було сказано вище, невисока конкурентоспроможність є додатковим плюсом для тих, хто вирішив організувати бізнес, пов'язаний з розведенням цієї красивої і невибагливої птиці. Швидше за все, надалі попит на неї буде зростати, оскільки ресторанний напрямок вже не може обходитися без вишуканого м'яса фазанів, яке дуже цінують гурмани. Тож чим фазани так приваблюють людей?

У далекі часи було популярне царське полювання на фазанів. М'ясо птиці дуже ніжне і смачне, воно стало постійним блюдом на бенкетах королів. Благородний вигляд птиці прикрашав сади і палаци. Ось і подумали наші фермери, що вирощування фазанів у домашніх умовах може принести непоганий дохід (рис. 1).

Рис. 1. Мисливський фазан

ОСОБЛИВОСТІ ПОРОДИ СОБАК НІМЕЦЬКА ВІВЧАРКА

Монахова В.В., здобувач 2 курсу
Науковий керівник: **Косенко С.Ю.**, к. с.-г. н.

Постановка проблеми. З незапам'ятних часів поруч із людиною живе собака - вірний друг і помічник. Він охороняє свійську худобу, розшукує зловмисників, сторожить державний кордон, водить по вулицях людей, що втратили зір, служить фізіологом, біологом і космонавтом, грає з дітьми та навіть лікує хворих. В одному з номерів американського журналу «Discover» відмічено: «Той факт, що люди і собаки стали жити разом, представляється надзвичайно важливим. Генетично людина відноситься до приматів, в той час як собаки ведуть своє походження від вовків. Однак якщо застосовувати інші критерії – екологічні або поведінкові - можна стверджувати, що собаки більш близькі людині, ніж інші тварини. Із всіх ссавців вони відрізняються найбільшою гнучкістю і здатністю до пристосування. Будучи всеїдними, вони можуть вижити і досягти успіху майже всюди і тому менше, ніж інші ссавці, залежать від клімату, специфіки місця проживання і джерел живлення» [1].

Нині у світі існує біля 400 порід собак. За напрямом використання вони поділяються на службових, мисливських, декоративних та спортивних. Однією з майже універсальних порід собак є німецька вівчарка.

Мета роботи: вивчити історію створення та особливості екстер'єру собак породи німецька вівчарка.

Результати досліджень. Предком німецької вівчарки вважається бронзовий собака, який, судячи з викопних решток, веде своє походження від індійського вовка. Від бронзового собаки походять більшість сучасних вівчарок, але кожна з цих порід була отримана внаслідок тривалої селекційної роботи людини.

У середині XIX століття у суспільстві склалася нагальна потреба в такій породі собак, яка могла б поєднувати в собі не тільки пастуші якості, але й силу, міць, легкість в управлінні, а також вміння жити в міських умовах поряд з людиною. Благородне завдання по виведенню подібних собак взяв на себе Макс Еміль Фредерік фон Штефаніц - вчений, біолог, який добре знався на кінології. Його завданням було створення універсального собаки, який зміг би поєднати набір якостей, які раніше вважалися несумісними. Проте цій людині вдалося здійснити свої плани і за вельми короткий термін не тільки поширити покладені в основу породи принципи, а й об'єднати зацікавлених заводчиків в союз.

УДК: 636.1.06

МАСТІ КОНЕЙ

Нестерова К.Л., здобувач 2 курсу

Науковий керівник: **Косенко С.Ю.**, к. с.-г. н., доцент

Постановка проблеми. Серед свійських коней спостерігається велика різноманітність мастей. У коней заводських порід розрізняють 5-6 мастей рівномірного забарвлення. Масть коня не є породною ознакою, крім рудого забарвлення суффольків (ваговози Англії) та гафлінгів (малі гірські ваговози Австрії та Німеччини). Чіткого зв'язку між мастю коня та його роботоздатністю не виявлено, хоча відомо, що забарвлення шкіри та волосся має певне біологічне значення [1].

Мета роботи. Вивчити класифікацію мастей коней та їх особливості.

Результати досліджень. Мастю називають колір волосяного покриву коней. Масть коня залежить від кількості пігменту, який називається меланіном. Колір волосяного покриву у коней обумовлюється двома видами меланіну: еумеланін (чорний та коричневий колір) та феомеланін (червоний колір).

Серед свійських коней спостерігається велика кількість та різноманітність мастей. Умовно масті поділяють на п'ять груп [3]:

1. Одноколірні (ворона, руда, солова, ізабеллова, біла).
2. Двоколірні (гніда, булана, ігренева, каракова).
3. Масті зонального забарвлення (гнідо-савраса, рудо-савраса (каура), воро-савраса (мишаста).
4. Змішані масті (сіра, чала).
5. Плямисті масті (ряба, чубара, апалуза).

Деякі масті коней мають певні особливості. Наприклад, сіра масть змінюється з віком. Лошата народжуються гнідими, вороними, рудими, а після вікової линьки стають сірими. В подальшому сірі коні набувають характерних "яблук" на тулубі, у віці 10-12 років їх волосяний покрив стає майже білим і на ньому можуть з'явитися невеличкі плями темного кольору - "гречка". У більш старшому віці сірі коні перетворюються на повністю білих.

Ще одна особливість коней сірої масті - захворювання на меланосаркому. Це щільні одиничні або множинні пухлини розміром від дрібної горошини до волоського горіху, розташовані в різних місцях тулубу. Не хворіють на меланосаркому лише коні арабської породи.

УДК: 638.124:615.371

ВПЛИВ НА ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ВОЩИНИ З РІЗНИХ МАТЕРІАЛІВ

Ткаченко В.В., здобувач I курсу
Науковий керівник: Ясько В.М. к. с.-г. н., доцент

Біологічні процеси, що лежать в основі гніздобудівельної діяльності, що впливають на ріст та розвиток бджолиних сімей, а також на збирання ними корму завжди привертала увагу дослідників та бджолярів-практиків.

Ключові слова: соторамка, будівельні матеріали, бджолина сім'я, гніздо бджіл, пластмасова вощина.

Для ефективної та раціональної відбудови соторамок у бджіл сучасне бджільництво не може обійтися без застосування вощини.

Мета і завдання досліджень. Метою наукових досліджень було вивчити ріст, розвиток, біохімічні показники організму бджіл при використанні у гніздобудівельній діяльності, вощини з різних матеріалів, та обґрунтувати біологічні методи підвищення продуктивних показників медоносних бджіл.

Результати досліджень. У зв'язку зі збільшенням попиту на продукти бджільництва та розвитку бджільництва, виникла потреба у більш дешевих та міцних матеріалах для оснащення вуликів та випуску бджолярського інвентарю. Особливо це важливо щодо соторамок, що відбудовуються бджолами з вощини.

Міцність вощини збільшують армуванням з матеріалу, міцнішим, ніж віск. З'явилися інші способи збільшення міцності вощини - виготовлення вощини на невосковій основі [1,2].

Як вощинну основу почали використовувати метал, пластмасу та інші матеріали. Існують фірми, які освоїли випуск різнокольорових пластикових рамок з вощиною, що мають різний розмір осередків і колір: білі, коричневі та чорні з бджолиними осередками, зелені – з трутневими.

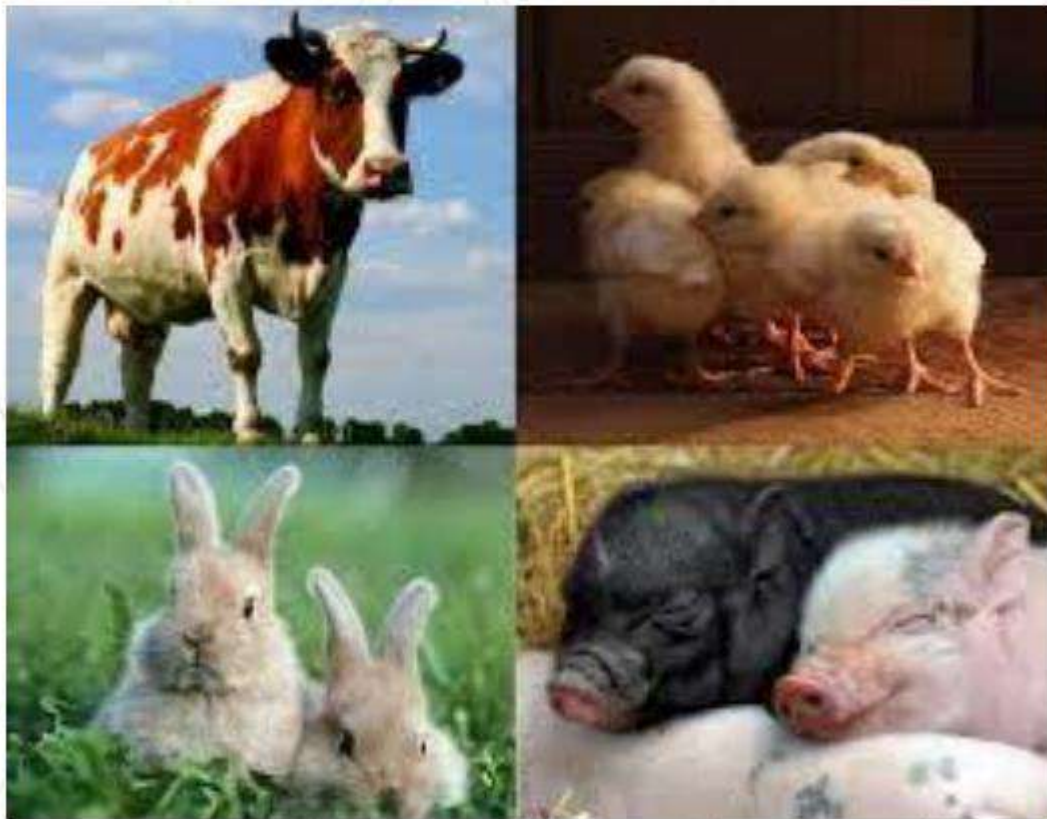
Аналогічні рамки виготовляють у Китаї, вони білого кольору і краще вкриті воском, середостіння ідеально рівні. Для бджолярів пропонуються і пластикові стільники з вже готовими бджолиними осередками, вони важчі за інші пластикові рамки .

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Навчально-науковий інститут
біотехнологій та аквакультури**

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної студентської конференції
(30 червня 2022 р.)**

Одеса 2022

631.(082):378(477.7): 639.3

Матеріали науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету (30 червня 2022): збірник тез. Одеса: ОДАУ, 2022. 36 с.

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету

від **30 червня 2022 р.** (протокол № 9).

До збірника увійшли тези доповідей науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури

Редакційна колегія:

Решетниченко О. П. – доктор с.-г. н., професор (голова);

Сусол Р. Л. - доктор с.-г. н., професор;

Різнчук І. Ф. - кандидат с.-г. н., доцент;

Чігірьов В. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Кірович Н. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Ясько В. М. - кандидат с.-г. н., доцент;

Косенко С. Ю. - кандидат с.-г. н., доцент;

Найдіч О.В. - кандидат вет. н., доцент;

Антонік І. І. - кандидат с.-г. н., доцент.

Відповідальна за випуск: Найдіч О.В. кандидат вет. н.

**Відповідальність за зміст і достовірність публікацій
несуть автори наукових доповідей і повідомлень**

Одеський державний аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

	Стр
СЕКЦІЯ 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	
Березанський Д. , здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д. , канд. с.-г. наук, доцент. Вплив озono-повітряної суміші на якість м'яса	5
Бойко В. , здобувач. Наук. керівник: Сусол Р.Л. , доктор с.-г. наук, професор. Розробка ефективних технологій виробництва продукції скотарства в умовах приватного господарства Іванівського району Одеської області	7
Крижановський А.О. здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю. к. с.-г. наук, доцент. Ефективність використання собак мисливських порід у розшуковій службі в умовах КЦ УМВС України в Одеській області	11
Чернів С. , здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д. , канд. с.-г. наук, доцент. Вплив озонування на несучість качок	13
Шналь О. , здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д. , канд. с.-г. наук, доцент. Збереженість птиці та мікроклімат	15
СЕКЦІЯ 2. ГЕНЕТИКА, РОЗВЕДЕННЯ ТА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН	
Дністрян І. , здобувач. Наук. керівник: Богдан М.К. к. с.-г. наук, доцент. Удосконалення технологій виробництва продукції овець ПГ «БОРЛАК» Болградського району Одеської області	18
Журавська Г. , здобувач. Наук. керівник: Різничук І.Ф. , к. с.-г. н., доцент. Удосконалення технологій виробництва повнорационних комбікормів для поросят живою 12-20 кг у ФОП РІЗНИЧУК І.Ф. Одеського району Одеської області	20
Марич В. , здобувач. Наук. керівник: Чігірьов В.О. к. с.-г. наук, доцент. Застосування селекційно -генетичних параметрів основних ознак молочної продуктивності та генофонду голштинської породи при удосконаленні популяції молочної худоби	22
Младінова О. , здобувач. Наук. керівник: Богдан М.К. к. с.-г. н, доцент. Удосконалення технологій виробництва м'яса свиней ТОВ «Агропрайм – Холдинг» Ізмаїльського району Одеської області	26
Токарь А. , здобувач. Наук. керівник: Чігірьов В.О. к. с.-г. наук, доцент. Вплив чинників селекції та годівлі при удосконаленні основних ознак продуктивності свиней	27
Гочонова В. , здобувач. Наук. керівник: Ніколенко І.В. , к. с.-г. наук, доцент. Удосконалення технологій розведення ставової риби в	30

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СОБАК МИСЛИВСЬКИХ ПОРІД У РОЗШУКОВІЙ СЛУЖБІ В УМОВАХ КЦ УМВС УКРАЇНИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Крижановський А.О., здобувач вищої освіти ОР «Магістр»
Науковий керівник: **Косенко С.Ю.** к. с.-г. наук наук, доцент

***Ключові слова:** собаки, породи, запаховий слід, розшукова робота, робочі якості, кінологічний центр, умовний рефлекс.*

Вступ. Для кожного спеціального завдання поліція використовує окрему породу собак, з огляду як на кліматичні, так і на професійні умови роботи [4]. Користь від застосування собак приносить набагато більший прибуток, ніж витрати на їх утримання та навчання [3]. Широкий спектр застосування собак обумовлений тим, що вони здатні протидіяти одразу декільком злочинцям, орієнтуватися в складних ситуаціях, долати перешкоди до 3 м заввишки, пересуватися зі швидкістю до 12 м/с, захищати життя і безпеку кінологічної команди, не відчуваючи страху від пострілів. Але підготовка таких собак вимагає ретельної та кропіткої роботи кінологів, застосування спеціальних методик та дотримання певних технологічних прийомів [2]. Тому вивчення цих прийомів та методики є актуальним для інструктора-кінолога.

Мета роботи: дослідити методику підготовки собак службових та мисливських порід по запаховому сліду та проаналізувати ефективність використання мисливських собак у розшуковій службі в умовах Кінологічного центру УМВС України в Одеській області.

Матеріали і методи досліджень. Предметом досліджень слугували собаки породи німецька вівчарка (n=4), ротвейлер (n=4), бладхаунд (n=4) та російський спаніель (n=4), які проходили загальний курс дресирування (ЗКД) та спеціальну підготовку до розшукової роботи по запаховому сліду в умовах кінологічного центру УМВС України в Одеській області.

Дослідженнями була охоплена методика та технологічні прийоми спеціальної підготовки собак до пошуку людини по запаховому сліду, а також проведений порівняльний аналіз ефективності засвоєння цих прийомів собаками службових та мисливських порід. Тестування службових собак по пошуку по запаховому сліду проводилось згідно існуючих методик [1, 5].

Результати досліджень. Дресирування собак для пошуку людини по запаховому сліду починається з вироблення навички з вибірки речі. Вибірка речей сприяє розвитку чутливості нюху собаки, удосконалюванню навичку диференціювання запаху й є базою для приучення собаки до вибірки людини по запаху речі. Це особливо відображається на працездатності службових собак, які працюють в умовах міста, де проходить велика кількість людей та транспортних засобів, які заважають при відпрацюванні слідів та своєчасному виявленню злочинців.

При виробленні навички вибірки речі досліджували наступні показники: витрати часу на підготовку собаки, зацікавленість в роботі та ефективність роботи досліджуваних тварин. Встановлено, що середня тривалість підготовки німецьких вівчарок до вибірки речі становить 31,0, ротвейлерів та спанієлів - 43,5, бладхаундів - 57,5 днів.

Аналогічні показники вивчали при виробленні навички пошуку людини за запаховим слідом. Як і в попередньому дослідженні, найкращі показники належать собакам породи німецька вівчарка. Тривалість підготовки до пошуку людини у них становить, в середньому, 31 день, тоді як у ротвейлерів і спанієлів - 34, а у бладхаундів - 40 днів.

При дослідженні показників розпізнання запахових слідів собаками різних порід були отримані наступні результати (табл. 1)

Таблиця 1. Показники розпізнання запахових слідів людини собаками різних порід

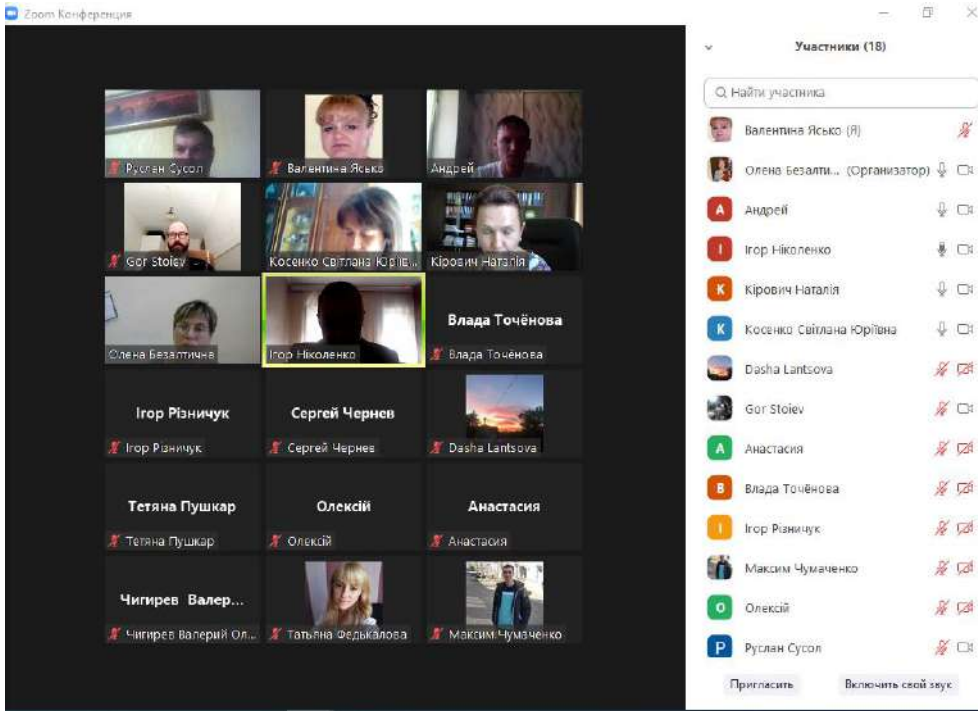
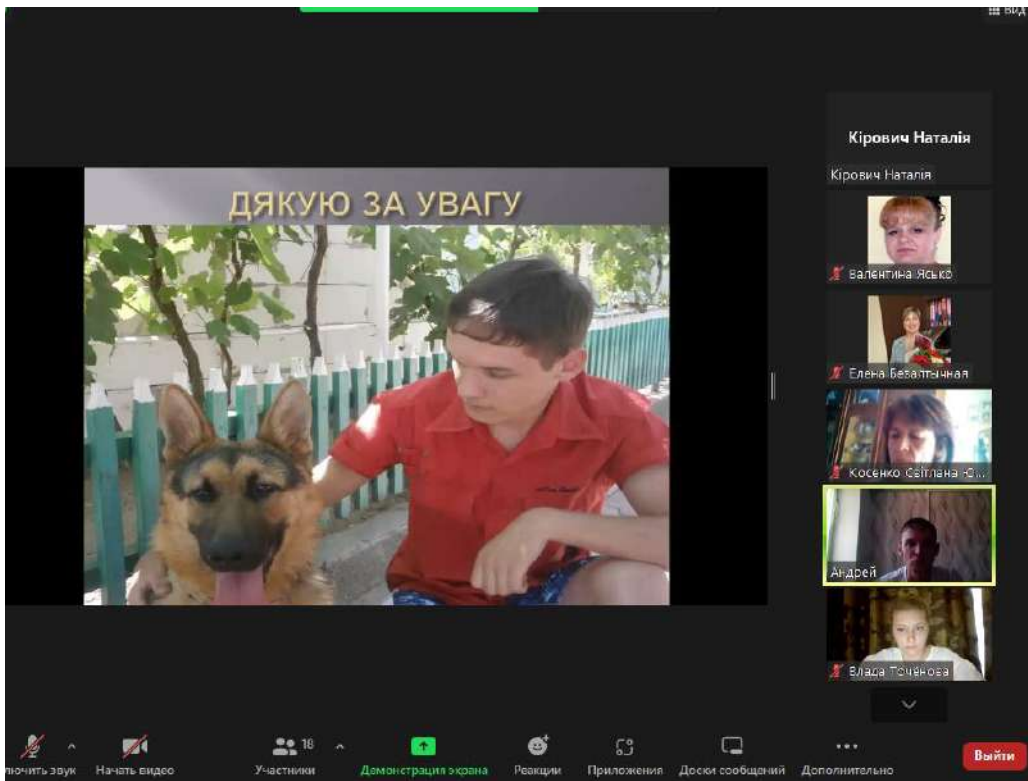
Порода	п, гол	Середній відсоток розпізнаних слідів
Німецька вівчарка	4	63,0±7,00
Російський спанієль	4	55,0±22,00
Ротвейлер	4	51,0±15,55
Бладхаунд	4	47,0±12,27

Як свідчать дані таблиці 1, найвищий відсоток розпізнаних слідів становить у німецьких вівчарок, найменший - у бладхаундів. Але цей показник у спанієлів вищий, ніж у ротвейлерів на 4%, отже, можна казати про доцільність використання собак мисливських порід у розшуковій службі.

Висновки. Середня тривалість підготовки німецьких вівчарок до вибірки речі становить 31,0, ротвейлерів та спанієлів - 43,5, бладхаундів - 57,5 днів; тривалість підготовки до пошуку людини по запаховому сліду у німецьких вівчарок становить, в середньому, 31 день, у ротвейлерів і спанієлів - 34, а у бладхаундів - 40 днів. За показниками розпізнання запахових слідів собаками різних порід найвищий відсоток належить німецьким вівчаркам, найменший - бладхаундам.

Список літератури

1. Браташ І.І., Гомзар В.Ю. Денисенко В.В. Методичні рекомендації щодо підготовки кінологічних розрахунків та утримання службових собак у кінологічних підрозділах МНС УКРАЇНИ м. Ромни, 2007р.
2. Висоцький В. Б. "Відсіч" - український шлях у робочому собаківництві. ClubDogs. 2017. Вип. 1 (16), С. 66–71.
3. Кінологія в Державній фіскальній службі України. м. Хмельницький, 2015. URL: <http://sfs.gov.ua/data/material/000/153/214794/merged.pdf> (дата звернення 5.09.2021).

Zoom Конференция Вы просматриваете экран Валерия Мохова Настройки просмотра

Вид

Тревожные сигналы на общем выгуле

Поджатый хвост

хвост высоко

уши вперед

Пожалуйста, оставь меня в покое! (перелуган)

хвост поджат

хвост поджат

преследует (игнорирует сигналы)

хвост поджат

Не-е-е-т! ПОМОГИТЕ!!!

Змешайтесь и позаботьтесь о безопасности вашей собаки.

Язык жестов собак

в главной роли Буття (Бостонский терьер)

Валерия Моха...

Валерия Мохова

Оксана Борисовна Ше...

Admin

OT211208

Анна Лысенко

regime was you find your muscles in the chat the zoom into sure you disobey, we have you know he had his name was the gear or or kudos rivers leading the kosher.

Выключить звук Остановить видео Участники Демонстрация экрана Реакции Приложения Доски сообщений Дополнительно Выйти

Введіть пошуковий запит 16°C 12:24 13.06.2022

Zoom Конференция, 40 мин Вид

Елена Безальничая Игор Ривничук Макс Дладак Alona Glnak Валерия Мохова

Александра Гайдай

Евсесва Елена

Участники (17)

Найти участника

- Елена Безальничая (Организатор, я)
- Игор Ривничук
- Марина Полеско
- Alona Glnak
- Александра Гайдай

Пригласить Выкл. весь звук

Чат

От меня пользователю Участники зала с

заходите

Кто может видеть ваши сообщения?

Кому: Участники зала ожидания

Введите здесь сообщение...

Выключить звук Остановить видео Безопасность Участники Демонстрация экрана Реакции Приложения Дополнительно Завершение

ПРОСМО... (Без темы... AC "Дека... Zoom Zoom Кон... скрин.до... 7°C 16:32 16.03.2022

Zoom Конференція, 40 мин

Учасники (38)

Валерія Лось
 Валерія Монахова
 Вікторія Пряха
 Вілкова Руслана
 Гульбашеві Лера
 Данил Нічак
 Елена Константинова Кишла...
 Євасєва Олена
 Игорь Димитренко
 Ігор Різничук
 Канівець Артем
 Катя Нестерова
 Кравченко Анастасія
 Кюша Котраш

Вид

Елена Безальничная
 Косенко Светлана Юріів...
 Ігор Різничук
 Валентина Ясько
 Елена Константинов...

Alona Glnak

Выключить звук
 Остановить видео
 Безопасность
 Учасники
 Демонстрация экрана
 Реакции
 Приложения
 Дополнительно

Zoom

7°C

16:44
 16.02.2022

Alona Glnak

Ангелина Нечаева

Елена Безальничная

Ігор Різничук

Валерія Монах...

Валерія Монахова

Макс Дидик

Выключить звук
 Остановить видео
 Безопасность
 Учасники
 Чат
 Демонстрация экрана
 Запись
 Реакции
 Приложения

Zoom

17

Завершение

Zoom Конференція

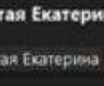

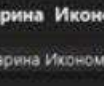
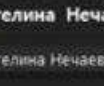
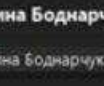
У процесі драбірівання мисто півдня порозуміли умови рефлексів собаки бачити, дивлячись вогнище. Бачити драбіріванням притягує увагу, часто це рефлекси на умовні події. Протягати і сповістити, нерозумно реакції. Співрозуміння рефлексів майже всім викликає глибокі повидження з собакою, а також на собаку треба більш піддатливо, особливо при виборі предметів по догоду, та робити з бачити. Індивідуальні реакції собаки бачити, якщо на них притягує бачити вогнище, а не вогнище, а потім існує, що сповістити, перший момент, наприклад, "Вогнище" - "Вогнище" та інші - "Вогнище". Так подивитися на вогнище собаки, а також на вогнище собаки, а також на вогнище собаки, а також на вогнище собаки.

position to sort of it just the unique nipper Oceania, Mr. Mr.

Введіть пошуковий запит

12:37 13.06.2022

 Юлія Неліпа	 Олена Схляренко	 Аліна Дыдыкіна
 Юлія Неліпа	 Олена Схляренко	 Аліна Дыдыкіна
 Марина Иконому	 Ангелина Нечаева	 Ірина Боднарчук
 Чумаченко Анна	 Дарья Бондаренко	 Андрющенко Дарина

Zoom Конференція | Вы просматриваете экран Валерия Мохова | Настройки просмотра

Вид

Валерия Моха...
Валерия Мохова

Оксана Борисівна Ш...
Admin

OT211208
OT211208

Анна Лысенко
Анна Лысенко

Татьяна Рыжкова

Олена
Олена

Косенко-Світлана Ю...
Косенко-Світлана Ю...

Елена Ткачук
Елена Ткачук

Дмитриев Денис
Дмитриев Денис

Юлия Неліпа
Юлия Неліпа

Олена Схляренко
Олена Схляренко

Алина Дыдыкина
Алина Дыдыкина

Коляда Марія
Коляда Марія

Тятяя Екатерина
Тятяя Екатерина

Not surprising to me by tomorrow is the broad.

Включить звук | Начать видео | Участники (22) | Демонстрация экрана | Реакции | Приложения | Доска сообщений | Дополнительно | Выйти

Введіть пошуковий запит

12:37 13.06.2022

Zoom Конференція, 40 мин | Вы просматриваете экран Валерия Мохова | Настройки просмотра

Остатнее время конференции: 01:21 | Обновите до профессиональной версии

Участники (29)

Найти участника

- Елена Безалт... (Организатор, и) [иконка]
- Валерия Мохова [иконка]
- Alona Ginak [иконка]
- Stera Ivanov [иконка]
- Александра Гайдай [иконка]
- Анастасия Горюченко [иконка]
- Ангелина Нечаева [иконка]
- Ангела Агаева [иконка]
- Валентина Ясько [иконка]
- Валерия Лось [иконка]
- Виктория Пряжка [иконка]
- Вилкова Руслана [иконка]
- Гульбаташвили Лера [иконка]
- Елена Константиновна Кашла... [иконка]

Стандарт FCI

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД: Німецька вівчарка середнього розміру, злегка розтягнута, сильна і мускулиста, з негрубим кістяком і міцною тілобудовою. ПОВЕДІНКА ТА ТЕМПЕРАМЕНТ: Німецька вівчарка повинна бути зрівноваженою, розважливою (з міцними нервами), впевненою в собі, загалом спокійною (включаючи провокації) і доброю вданцю, а також уважною і легкою. Вона повинна мати схильність, босвітність і стійкість, щоб відповідати своєму призначенню як службового собаки: компаньйона, сторожа, пастуха та ін.

Валерия Моха...
Валерия Мохова

Включить звук | Включить видео | Безопасность | Участники (29) | Демонстрация экрана | Реакции | Приложения | Дополнительно | Завершение

Регистра... | ПРОСМ... | (Без тем... | АС Дех... | Zoom | Zoom Ко... | W | скрін... | 7°C | 15:43 16.07.2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Навчально-науковий інститут
біотехнологій та аквакультури**

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної студентської конференції
(21 жовтня 2021 р.)**

Одеса 2021

631.(082):378(477.7): 639.3

Матеріали науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету (21 жовтня 2021): збірник тез. Одеса: ОДАУ, 2021. 68 с.

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури Одеського державного аграрного університету

від **21 жовтня 2021 р.** (протокол № 2).

До збірника увійшли тези доповідей науково-практичної студентської конференції навчально-наукового інституту біотехнологій та аквакультури

Редакційна колегія:

Решетниченко О. П. – доктор с.-г. н., професор (голова);

Сусол Р. Л. - доктор с.-г. н., професор;

Різничук І. Ф. - кандидат с.-г. н., доцент;

Чігірьов В. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Кірович Н. О. - кандидат с.-г. н., доцент;

Ясько В. М. - кандидат с.-г. н., доцент;

Косенко С. Ю. - кандидат с.-г. н., доцент;

Найдіч О.В. - кандидат вет. н., доцент;

Антонік І. І. - кандидат с.-г. н., доцент.

Відповідальна за випуск: Найдіч О.В. кандидат вет. н.

**Відповідальність за зміст і достовірність публікацій
несуть автори наукових доповідей і повідомлень**

Одеський державний аграрний університет, 2021

ЗМІСТ

	Стр
СЕКЦІЯ 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	
Гарбар А. В., здобувач. Наук. керівник: Сусол Р. Л. д. с.-г.н., професор. Удосконалення технології виробництва молока в умовах СТОВ «Колос» Роздільнянського району Одеської області	5
Грищенко В.О., здобувач. Наук. керівник: Кірович Н.О. к. с.-г.н., доцент. Промислове схрещування у м'ясному скотарстві	9
Дригант І.В., здобувач. Наук. керівник: Кірович Н.О. к. с.-г.н., доцент. Вплив віку першого отелення на молочну продуктивність корів	12
Жердецька А., здобувач. Наук. керівник: Безалтична О.О. к. с.-г. наук, доцент. Оцінка відтворної здатності корів української червоної молочної породи в умовах СТОВ «АГРОФІРМА ПЕТРОДОЛИНСЬКЕ» Одеського району Одеської області	16
Завадська А.О., здобувач. Наук. керівник: Решетніченко О.П., д. с.-г. н., професор. Використання кормової добавки Альфасорбу для знезараження комбікорму і підвищення продуктивності молодняка свиней	19
Каралаш Т.Г., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. н., доцент. Порівняльна оцінка робочих якостей коней рисистих порід, які випробувались в умовах філії "Одеський Іподром" ДП "Конярство України"	23
Колесник І., здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д., к. с.-г. н., доцент Вплив дезодорації комбікорму на продуктивність свиней	25
Колесник О., здобувач. Наук. керівник: Пушкар Т.Д., к. с.-г. н., доцент Вивчення впливу дезодорації приміщення на продуктивність свиней	28
Кукушка Е здобувач. Наук. керівник: Безалтична О.О. к. с.-г. н., доцент Удосконалення технології виробництва та первинної обробки молока в умовах ТОВ «СВІТ» Великомихайлівського району Одеської області	30
Портянко Р., здобувач. Наук. керівник: Сусол Р. д. с.-г.н., професор. Шляхи підвищення відтворювальної здатності свиней в умовах ТОВ «Арцизька м'ясна компанія» Арцизького району Одеської області	34
Радіонова А., здобувач. Наук. керівник: Ясько В.М. к. с.-г наук, доцент Шляхи підвищення молочної продуктивності корів української червоної молочної породи та удосконалення технології виробництва молока в умовах ТОВ «ПЕРЕМОГА» Одеського району Одеської області.	36
Рассолова М., здобувач. Наук. керівник: Косенко С.Ю. к. с.-г. н., доцент. Особливості підготовки собак декоративних порід до участі у виставках в умовах готельно-спортивного клубу «ЛАЙКА» м. Одеса	38

Гютюник К., здобувач. Наук. керівник: Кірович Н.О. к. с.-г. н., доцент, ас. Слюсаренко І.С. Особливості росту та розвитку молодняка овець цигайської породи різного походження	40
Чиж Д.О., здобувач. Наук. керівник: Ясько В.М. к. с.-г. н., доцент Вивчення впливу якості штучної вошни на життєдіяльність бджолої сім'ї	42
СЕКЦІЯ 2. ГЕНЕТИКА, РОЗВЕДЕННЯ ТА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН	
Глух М., здобувач. Науковий керівник: Лівінський А. к. с.-г. наук, доцент Оцінка кнурів - плідників української м'ясної породи за якістю потомства в умовах ТОВ «ЗГОДА» Добровеличківського району Кіровоградської області.	46
Гнатишак І.В., здобувач. Науковий керівник: Різничук І.Ф., к. с.-г. н., доцент. Удосконалення технології виробництва комбікормів-концентратів для дійних корів у ФОП РІЗНИЧУК І.Ф. Одеського району Одеської області	49
Корж О.О., здобувач. Наук. керівник: Богдан М.К. к. с.-г. н., доцент Удосконалення технології виробництва вовни і м'яса ФГ БОЙЧІВ А.В. Ізмайльського району Одеської області	51
Панасов Д., здобувач. Наук. керівник: Лівінський А. к. с.-г. наук, доцент Удосконалення технології виробництва молока в умовах ТОВ «ЗГОДА» Добровеличківського району Кіровоградської області	53
Притуляк А.В., здобувач. Наук. керівник: Різничук І.Ф., к. с.-г. н., доцент Удосконалення технології виробництва комбікормів-концентратів для телят віком від 1 до 3 місяців у ФОП РІЗНИЧУК І.Ф. Одеського району Одеської області	55
Тихонова К.А., здобувач. Наук. керівник: Чігірьов В.О. к. с.-г. н., доцент. Впровадження промислового схрещування у популяції великої рогатої худоби української червоної молочної породи	57
Томчик К.В., здобувач. Наук. керівник: Чігірьов В.О. к. с.-г. н., доцент. Використання популяційно-генетичних параметрів селекційних ознак та генеалогічного методу при удосконаленні популяції молочної худоби	61
Гютюник А.І., здобувач. Наук. керівник: Чігірьов В.О. к. с.-г. н., доцент. Використання факторів селекції та годівлі при удосконаленні основних ознак продуктивності свиней	63
Секція 3 ВЕТЕРИНАРНА ГІГІЄНА, САНІТАРІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА	
Скрипка Г.А., к.вет.н., Каракулова К.О., Приходько К.Р., здобувачі	66

УДК 636.1.046(477.74)

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РОБОЧИХ ЯКОСТЕЙ КОНЕЙ РИСИСТИХ ПОРІД, ЯКІ ВИПРОБУВАЛИСЬ В УМОВАХ ФІЛІЇ "ОДЕСЬКИЙ ІПОДРОМ" ДП "КОНЯРСТВО УКРАЇНИ

Каралаш Т.Г., здобувач вищої освіти *ОР «Магістр» спеціальність 204*
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к. с.-г. наук наук, доцент

Ключові слова: коні, орловська рисиста порода, російська рисиста порода, кінний завод, жвавність, випробування, іподром.

Вступ. У формуванні породного різноманіття значну роль відіграють економічні умови країни. Чим вище економічно розвинена країна, тим більше кінський ринок орієнтований на спорт і активне дозвілля людини. Швидкоалюрні породи коней в усьому світі мали у минулому сторіччі вузьку спеціалізацію використання, що дозволило досягнути високих успіхів у їх селекції. Отримавши своєчасно спортивно-дозвільну орієнтацію, дуже швидко рисисті змагання на іподромах США, Франції, Австралії, Швеції, Італії з використанням тоталізатора на основі електронних мереж перетворилися на багатомільярдну іподромну індустрію, в якій сьогодні задіяні сотні тисяч професійних робітників. Саме тому актуальним є вивчення сучасного стану та проблем рисистого кіннозаводства з метою поліпшення його до рівня європейських країн.

Мета роботи: шляхом дослідження генеалогічної структури в системі селекції коней орловської та російської рисистих порід виявити найбільш перспективні селекційні прийоми, які дозволяють отримати коней з кращими показниками жвавості, а також проаналізувати системи тренінгу та методи підготовки до випробувань коней рисистих порід в умовах філії "Одеський іподром" ДП "Конярство України".

Матеріали і методи досліджень. Дослідженнями були охоплені група жеребців-плідників рисистих порід у племінних господарствах України і отримане від них випробуване потомство. Вивчали робочі якості потомства, а також методи тренінгу та підготовки до випробувань молодняку орловської та російської рисистих порід в умовах філії "Одеський іподром" ДП "Конярство України".

Результати досліджень. В результаті проведених досліджень встановлено, що коні російської рисистої породи переважають коней орловської породи як за жвавістю, так і за жвавісною швидкістю. Це є цілком логічним, оскільки російська рисиста порода була створена методом простого відтворного схрещування орловських рисаків з американськими стандартбредними з метою покращення жвавості. Цим пояснюється і більш ранній вік встановлення власного рекорду (табл. 1)

Таблиця 1. Жвавiсна скороспiлiсть рисакiв рiзних порiд

Порода	Кiлькiсть коней класу 2.10 та жвавiше					
	3 роки		4 роки		ст. вiк	
	гол	%	гол	%	гол	%
Орловська	2	9,5	3	21,4	1	25
Росiйська	5	62,5	6	46,1	6	100

Данi таблицi свiдчать, що росiйськi рисакi є набагато бiльш скороспiлими, нiж орловськi. Так, якщо у вiцi трьох рокiв кiлькiсть росiйських рисакiв класу 2.10 та жвавiше складає 62,5%, то орловських лише 9,5%. У чотирирiчному вiцi у орловських рисакiв вiдсоток жвавiсного класу 2.10 майже вдвiчi менший за росiйських, а в старшому вiцi всi конi росiйськi рисистi породи, що залишилися на довипробування, належали до класу 2.10 та жвавiше.

Порiвняльна жвавiсть рисакiв орловськi та росiйськi породи в рiзному вiцi приведена у таблицi 2

Таблиця 2. Середня жвавiсть рисакiв орловськi та росiйськi порiд рiзних вiкових груп

Вiк, рокiв	Порода	Кiлькiсть, голiв	Жвавiсть на 1600 метрiв		Кличка
			середня	краща	
2	Орловська	26	2.35,7±0,13	2.16,7	Графiка
	Росiйська	10	2.23,2±0,17	2.17,5	Репродукцiя
3	Орловська	21	2.17,1±0,14	2.09,9	Брашов
	Росiйська	8	2.10,6±0,07	2.03,8	Грамотей
4	Орловська	14	2.11,6±0,06	2.08,9	Бодрая
	Росiйська	13	2.14,6±0,05	2.08,2	Рупор
Ст. вiк	Орловська	4	2.14,2±0,01	2.10,2	Чайок
	Росiйська	6	2.07,2±0,02	2.05,2	Варiант Iз

Данi таблицi свiдчать, що рисакi росiйськi рисистi породи у всi вiковi перiоди є бiльш жвавими, нiж орловськi. У дворiчному вiцi рiзниця в середнiй жвавостi на дистанцiї 1600 метрiв склала 12,2 сек, в трирiчному - 6,5 i в чотирирiчному - 3,0 сек. Також спостерiгаються вiдмiнностi на користь росiйських рисакiв i за показниками жвавостi кращих коней. У дворiчному вiцi ця рiзниця склала 0,8, у трирiчному - 6,1 i у чотирирiчному - 0,7 секунди. У старшому вiцi кiлькiсть орловських коней значно зменшилась у зв'язку з реалiзацiєю, вiдповiдно, знизився показник жвавостi.

Висновки. Краще потомство орловськi рисистi породи отримано вiд жеребцiв Уклон, Малиновий Звон, Крик, Абатур, Афоризм, Фортепiано. Кращi показники жвавостi серед коней росiйськi рисистi породи належать потомкам жеребця Порядок, а також iмпортних плiдникiв: французького Монпельє та американського стандартbredного Рей Ганна.

На Одеському іподромі до коней орловської рисистої породи застосовують менш інтенсивні тренувальні навантаження, ніж до коней російської породи. Разом з тим, коні російської рисистої породи переважають орловських за жвавістю та скороспілістю. Кількість рекордів іподрому серед коней російської рисистої породи за останні 10 років в 2,5 разів більша, ніж серед орловців. Найбільша кількість рекордів орловської породи належить коням Запорізького, російської породи - Дібрівського кінного заводу.

Список використаних джерел

1. Алещенко О. О., Россоха В. І. Формування генетичної структури орловської та російської рисистих порід коней в Україні. *Науково-технічний бюлетень ІТ НААН*. Харків, 2012. № 106. С.137-142.
2. Бондарь А. А. Конярство України: віхи історії і сучасність. *Науково-технічний бюлетень ІТ УААН*. № 82. Харків, 2002. С. 131-138.
3. Вербицький П.І., Микитюк Д.М., Білоус О.В., Ткачова І.В., Костенко О.І. Генетичні ресурси коней в Україні. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва УААН*. Харків, 2008. № 98. С.3-11.
4. Волков Д.А., Ткачова І.В. Про що свідчать випробування рисистих коней на іподромах України. *Тваринництво України*. 2009. № 9. С.2-6.
5. Карножицький В.В., Косенко С.Ю., Коновалов О.В. Вплив методів тренінгу на роботоздатність коней рисистих порід. *Аграрний вісник Причорномор'я*. Одеса, 2011. Вип. 58. С. 16–19.
6. Корнієнко О. О. Оцінка стану рисистого кіннозаводства України. *Науково-технічний бюлетень ІТ НААН*. Харків, 2012. № 106. С.54-59.
7. Косенко С.Ю., Романенко О.В. Проблеми та перспективи орловської рисистої породи в Україні. *Аграрний вісник Причорномор'я*. Одеса, 2017. вип. 84. С. 38-43.
8. Кунець В. В. Вітчизняне конярство: досвід століть (1848-2010 рр.): бібліографічний покажчик у 2-х частинах / НААНУ, Ін-т тваринництва; уклад. В. В. Кунець, наук. ред. Є. В. Руденко. Харків, 2011. 274 с.
9. Ткачова І.В. Сучасна лінійна структура орловської рисистої породи в Україні. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН*. Харків, 2009. № 101. С.127-138.

УДК 636.56/58:66

ВПЛИВ ДЕЗОДОРАЦІЇ КОМБІКОРМУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНЕЙ

*Колесник І., здобувач вищої освіти ОР «Магістр» спеціальність 204
Науковий керівник: Пушкар Т.Д., канд. с.-г. наук, доцент*

Ключові слова: комбікорм, мікрофлора, мікотоксини, озono-повітряна суміш, обробка.

**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ТОВ
«ПЕРЕМОГА» ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Радіонова А., здобувач вищої освіти ОР «Магістр» спеціальність 204
Науковий керівник Ясько В.М. к. с.-г наук, доцент

Ключові слова: *технологія, корови, лактація, молочна продуктивність.*

Вступ. Забезпечення повноцінної науково обґрунтованої годівлі сільськогосподарських тварин передбачає, окрім створення міцної кормової бази, балансування раціонів за всіма необхідними елементами живлення, яких для великої рогатої худоби, згідно з деталізованими нормами, передбачено 23-24. Проте серед нормованих елементів живлення тварин відсутній селен, який на сьогодні визнаний надто необхідним як для організму тварин, так і людини, і поставлений в один ряд з марганцем, залізом, міддю, йодом [2].

Селен є незамінним фактором живлення та невід'ємною частиною щонайменше 100 селенопротеїнів, які беруть участь у регуляції основних метаболічних шляхів в організмі людини і тварин [1].

Наразі багатьма вченими доведено, що додаткове включення до раціонів великої рогатої худоби селену у формі селеніту натрію, призводить до поліпшення продуктивності. Щодо оптимального рівня цього мікроелементу, то для різних статевовікових груп вони будуть різні. Так для високопродуктивних корів в умовах Півдня України оптимальним вважається 0,2-0,4 мг/кг сухої речовини; для середньопродуктивних – 0,1–0,15, сухостійних корів – 0,6; бугаїв-плідників – 0,3; телят до від народження до 3-місячного віку – 0,6; телят віком від 3 до 6 місяців – 0,5, а ремонтних телиць – 0,3–0,4 мг/кг сухої речовини [1, 3].

Метою роботи є вивчення впливу селену на молочну продуктивність лактуючих корів.

Експериментальні дослідження проводили в умовах ТОВ «Перемога» Одеського району Одеської області. З цією метою за принципом пар-аналогів було відібрано 16 голів з урахуванням віку, живої маси, продуктивності і фізіологічного стану. Із відібраних тварин було сформовано 2 групи. Для тварин контрольної групи згодовували основний раціон, збалансований за деталізованими нормами годівлі. Основний раціон включав корми, типові для півдня України: зелену масу злакових культур, кукурудза, сіно люцернове, кукурудзяний силос, ячмінну солому та концентрати з кормовими добавками.

Тварини дослідних груп утримувались на такому ж раціоні, як і контрольні, але додатково їм згодовували селен у кількості 0,20 мг/кг сухої речовини раціону у формі селеніту натрію. Селенову добавку згодовували тваринам у вигляді водного розчину додаючи її до концентратів.

Результати досліджень. На скільки змінилася молочна продуктивність дійних корів за час експерименту представлено у таблиці 1.

Таблиця 1. Молочна продуктивність піддослідних корів і витрати кормів на молоко (n=8)

Показник	Групи	
	контрольна	дослідна
	1	2
Надій молока на 1 корову за 152 дні дослідю, кг	3409,4	3599,4
± до контролю, кг	-	+190
Середньодобовий удій, кг	22,43	23,68
± до контролю, кг	-	+1,25
%	-	+5,57
Вміст жиру в молоці, %	3,73±0,03	3,75±0,05
± до контролю, %	-	+0,02
Валовий надій на корову молока 4%-вої жирності, кг	3178,3	3374,4
± до контролю, кг	-	+196,10
Середньодобовий удій молока 4%-вої жирності	20,91±0,91	22,20±0,73
± до контролю, кг	-	+1,29
%	-	+6,17

Різні рівні селену в раціоні зумовили різницю у продуктивності корів. Так, корови 2-ї дослідної групи за середньодобовим удоєм 4%-го молока перевищували контрольних аналогів на 1,29 кг, або 6,17% ($P \leq 0,05$).

За 152 дні дослідю від кожної корови 2-ї дослідної групи надоєно більше молока 4%-ї жирності, ніж у контролі, на 196,10 кг. Крім того, у молоці корів дослідних груп збільшувався вміст жиру на 0,02-0,04%, внаслідок чого і зростала міжгрупова різниця в удоях 4%-го молока.

Витрати кормів на молоко 4%-вої жирності у корів дослідних груп порівняно з контролем зменшувалися на 5,6%.

Висновки: Включення до раціонів дійних корів селеніту натрію у кількості 0,20 мг/кг сухої речовини раціону призводить до поліпшення їх молочної продуктивності: фактичного надою – на 5,57 %, вмісту жиру в молоці – на 1,35 %.

Список використаних джерел.

1. Кішак І. Селен в годівлі сільськогосподарських тварин і птиці. *Тваринництво України*. 2002. № 1. С. 23–25.
2. Роль мікроелементів в життєдіяльності тварин / М.О. Захаренко та ін. *Ветеринарна медицина України*. 2004. № 2. С. 13–16.
3. Хіміч В.В., Величко І. М., Хіміч О. В. Комплексні вітамінно-мінеральні добавки для високопродуктивних корів. *Вісник аграрної науки*. 2003. жовтень, спец випуск. С. 77-78.

**ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СОБАК ДЕКОРАТИВНИХ ПОРІД ДО
УЧАСТІ У ВИСТАВКАХ В УМОВАХ ГОТЕЛЬНО-СПОРТИВНОГО
КЛУБУ «ЛАЙКА» М. ОДЕСА**

Рассолова М., здобувач вищої освіти ОР «Магістр» спеціальність 204
Науковий керівник: **Косенко С.Ю.** к. с.-г. наук наук, доцент

Ключові слова: собаки, породи, хендлінг, грумінг, виставки, ринг, експертиза.

Вступ. Спеціалістам-кінологам, які професійно займаються собаківництвом, необхідне оволодіння низкою спеціальних знань та вмінь, зокрема стосовно вчення про екстер'єр, як невід'ємну ланку племінної роботи. Оскільки оцінка екстер'єру собак відбувається на спеціалізованих виставках різних рангів, актуальним є вивчення головних аспектів підготовки до виставок собак різних порід [1-5].

Мета роботи: вивчення класифікацій порід собак, методики і техніки експертизи екстер'єрних, племінних і робочих якостей, аналіз основних методів підготовки собак різних порід до виставок.

Матеріали і методи досліджень. Матеріалом для досліджень слугували собаки декоративних та службових порід, які належать приватним власникам та розплідникам, мають широке використання у племінній роботі та регулярно приймають участь у виставках різних рангів. Вивчали методику підготовки цуценят, юніорів та дорослих собак до виставкової експертизи, варіанти та способи грумінгу собак різних порід, методи експонування (хендлінгу) собак у рингу, а також правила проведення експертиз та присудження оцінок, виставкових рангів і титулів. При вивченні техніки грумінгу окрема увага приділялась собакам порід різеншнауцер та пудель, як тварин, що мають певні особливості грумінгу, якість якого суттєво впливає на виставкову оцінку.

Результати досліджень. Для запобігання втомлення та пригніченого стану під час виставки для молодих собак (8 міс і старше) кінологами клубу «Лайка» була запропонована спеціальна система тренувань. Слід зазначити, що тренуванню підлягають собаки, які вже знайомі з транспортом, скупченням людей, різноманітними місцями прогулянок та адекватно контактуючі з іншими тваринами. Система враховує як породні, так і індивідуальні особливості кожного собаки. Позитивні результати цього тренування є відмінним показником добрих фізичних та психічних спадкових задатків тварин.

Підготовку починають за два місяці до виставки, тривалість її становить 12 днів. За три дні до виставки тренування припиняють і собака гуляє у звичному режимі (не менш півтори години на день незалежно від породи).

При порівнянні результатів, отриманих на виставках собаками, які проходили спеціальну підготовку та собаками контрольної групи отримали наступні результати (табл. 1)

Таблиця 1. Результати оцінювання собак кінологічного клубу "Лайка" на виставках різних рангів протягом 2019-2020 років

Оцінки та виставкові титули собак	Контрольна група			Дослідна група		
	Кількість собак у виставкових класах					
	юніори	відкритий	ветерани	юніори	відкритий	ветерани
Відмінно	34	52	29	47	73	38
Дуже добре	41	38	22	44	59	31
Добре	16	19	7	11	14	9
CAC	-	7	-	-	12	-
R. CAC	-	9	-	-	8	-
CACIB	-	3	-	-	5	-
R. CACIB	-	2	-	-	3	-
BOB	-	-	-	1	1	-
BOS	-	-	-	-	1	-

Як свідчать дані таблиці, в дослідній групі кількість чемпіонів в межах кінологічного клубу збільшилась, отже, підвищилась якість підготовки виставкових собак. Власники тварин, що застосовували до них запропоновану систему підготовки та рингову дресуру з раннього віку, відмічають позитивні сторони цих методів. Собаки, які пройшли систему тренувань за 2 місяці до виставки, адекватно поводити себе в рингу, не реагували на інших собак, були рухливими та бадьорими протягом дня, незважаючи на тривале очікування. Головні порівняльні ринги проводяться в кінці виставок, тому собакам, які претендують на звання чемпіонів, потрібно протягом тривалого часу зберігати відповідну форму.

З даних таблиці 1 бачимо, що в дослідній групі у класі юніорів оцінок "відмінно" було на 13 більше, ніж у контрольній, а у відкритому класі ця кількість збільшилась на 21. Кількість оцінок "дуже добре" у дослідній групі також збільшилась в усіх класах, а ось кількість оцінок "добре" зменшилась, що свідчить про позитивну тенденцію в селекційній роботі клубу.

Висновки. Для участі у виставках відбирають цуценят за наступними критеріями: екстер'єр, міцність нервової системи, якість родоводу, оцінка батьків за якістю потомства. Підготовку собак до виставок потрібно починати с віку 2-3 місяців за допомогою рингової дресури, спочатку відпрацьовуючи стійку, а потім - рух в рингу та огляд. Собаки всіх порід за типом шерстного покриву поділяються на 7 груп, кожна з яких потребує окремого грумінгу. Якість грумінгу та його відповідність стандартам суттєво впливає на оцінку собаки у рингу.

Застосування до молодих собак віком 8-10 міс системи тренування фізичних та психологічних якостей для участі у виставках суттєво підвищило якість підготовки виставкових собак, а відповідно збільшило кількість чемпіонів у кінологічному клубі "Лайка" за період 2019-2020 рр.

Список використаних джерел

1. Ерусалимский Е.Л. Экстерьер собаки и его оценка. М.: «Издатцентр», 2002. 192 с.

2. Встановлено, що потомство баранів досліджуваних порід при народженні мали живу масу в межах $3,84 \pm 0,76$ - $4,10 \pm 0,099$ кг, а в 4-міс.віці – $32,13 \pm 1,523$ - $36,50 \pm 1,474$ кг.

Список використаних джерел

1. Китаєва А.П., Слюсаренко І.С., Жемчужникова В.В. Особливості росту помісних (цигай х гісарських) ягнят першого покоління / Зб. наук. пр. Одеського ДАУ: Аграрний вісник Причорномор'я. Вип. 79/2 Одеса. 2016. С. 27 – 32.

2. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников М.: Колос. 1969. 256с.

3. Слюсаренко І.С. Ріст і розвиток ягнят цигайської породи одержаних від батьків різних порід / Науково інформ. вісник Херсонського ДАУ. Вип.9. Херсон. 2017. С. 58 – 61.

УДК 638.124:638.142.38

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ЯКОСТІ ШТУЧНОЇ ВОЩИНИ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ БДЖОЛИНОЇ СІМ'І

*Чиж Д.О., здобувач вищої освіти ОР «Магістр» спеціальність 204
Науковий керівник: Ясько В.М. к. с.-г. наук наук, доцент*

Ключові слова: *воскові будівлі, поліморфізм, осередки, гніздо бджіл, вощина.*

Вступ. Вперше проведено дослідження впливу стільників з різним кутом дна осередків на біологічні показники та господарсько корисні ознаки бджолиних сімей. Представлені дані про відтворювальних можливостях бджолиних маток, рефлекс вигодовування розплоду і ступеня розвитку глоткових залоз бджолиних особин 7-ми і 9-ти денного віку при вирощуванні на сотах з кутом підстави дна осередків в 130° , 120° і 110° .

Мета роботи. Вивчити вплив якості штучної вощини на життєдіяльність бджолиної сім'ї.

Основні методи і матеріали досліджень. Об'єктом дослідження служили бджоли карпатської породи, кубітальний індекс досліджених бджіл коливався від 37,0 до 43,0%, довжина хоботка - 6,60 - 6,90 мм, тарзальний індекс - 52,30 - 57,00%, довжина крила - 9,30 - 9,60 мм, ширина - 2,80 - 3,11 мм. Цифрові значення всіх основних екстер'єрних ознак досліджених бджіл відповідали стандарту карпатської породи [1-4].

В роботі завдання вирішувалися зоотехнічними, експериментальними та статистичними сучасними методами.

Всього проведено три серії експериментів, загальна схема досліджень представлена в таблиці 1.

У першій серії дослідів ми встановили вплив вощини нового покоління з кутом денця в 110° на гніздобудівельну діяльність бджолиних сімей. Для цього було сформовано 3 групи по 5 бджолиних сімей в кожній.

Таблиця 1. Загальна схема досліджень

Кут дна осередків вощини, сота, групи	Кількість бджолиних сімей	Показники, що враховуються
130° -1 контроль	5	1. Серія: відбудова стільників з вощини. 2. Серія: розвиток глоткових залоз, вміст молочка в осередках 3-х денних личинок, маса личинок і робочих бджіл в онтогенезі, несучість і динаміка печатного розплоду, вміст азоту, жиру, глікогену у добових, 12-доб. і 24 добових бджіл. Екстер'єрні ознаки літньої генерації бджіл. 3. Серія: льотна активність, пилкове навантаження, навантаження медового зобика. Товарний мед і віск, виробництво прополісу, квіткового пилку.
120°- 2 дослідна	5	
110°-3 дослідна	5	

Бджолині сім'ї в групі були підібрані за принципом пар-аналогів. Всі три групи підгодовували цукровим сиропом, яким для відбудови давали вощину з різним кутом дна в чарунці майбутніх осередків.

У другій серії дослідів встановили вплив стільників з різним кутом в основі дна осередків на ріст, розвиток, господарсько-корисні і біологічні ознаки бджолиних сімей.

У третій серії дослідів вивчали фізіологічні показники, що забезпечують продуктивні властивості бджолиних сімей (льотна активність, пилкове навантаження, навантаження медового зобика і продуктивність по товарному меду, воску, зібраної пилкової обніжки і прополісу).

Отримані дані були піддані статистичній обробці методами варіаційної статистики з перевіркою достовірності результатів за допомогою критерію Стьюдента і критерія вірогідності (P) за спеціально розробленими комп'ютерними програмами.

Результати досліджень. Продуктивні показники бджолиних сімей по меду, воску, прополісу та квітковому обніжжю при вирощуванні бджіл з використанням стільників з різним кутом дна осередків наведені в таблицях 2, 3.

Аналіз даних представлених в таблиці 2 дозволяє відзначити, що мінімальною продуктивністю характеризуються бджолині сім'ї, в яких для відтворення бджолиних особин використовувалися стільники з кутом дна осередків в 130°.

Так продуктивність бджолиних сімей при використанні даних стільників (1-а контрольна група) склала по меду 20,9 кг, по воску - 0,9 кг. У 2-й дослідній групі продуктивність по меду збільшилася на 13,9%, а по воску - на 25,56%, які

в абсолютному значенні склали 23,8 і 1,13 кг, відповідно. У 3-й дослідній групі, де самі максимальні показники продуктивності були зареєстровані в бджолиних сім'ях, в яких для відтворення бджолиних особин використовувалися стільники з кутом дна осередків в 110°. Так отримано меду та воску від бджолиних сімей в 3-й дослідній групі - 49,9 і 2,25 кг, відповідно. При цьому кратність перевищення описуваних показників у порівнянні з 1-ю групою склала, в 3-й групі - 2,38 і 2,5 рази.

Таблиця 2. **Продуктивність бджолиних сімей по меду та воску**

Групи та величина кута в комірках	Отримано в розрахунку на 1 бджолину сім'ю			
	товарного меду		воску	
	кг	в % до контролю	кг	в % до контролю
130°-1 контрольна	20,90 ± 0,25	100,00	0,90 ± 0,05	100,00
120 ° - 2 дослідна	23,80 ± 0,31*	113,88	1,13 ± 0,07*	125,56
110°- 3 дослідна	49,90 ± 0,17***	238,76	2,25 ± 0,07***	250,00

Аналогічна закономірність встановлена нами щодо бджолиних сімей з виробництва біологічно-активних продуктів прополісу та квіткового обніжжя (таблиця 3).

Так, кількість отриманого прополісу від бджолиних сімей, в яких при вирощуванні розплоду використовувалися стільники з кутом дна осередків в 130°, коливалася в межах від 142,4 до 148,6 г.

Таблиця 3. **Показники виробництва бджолиними сім'ями прополісу та квіткового обніжжя**

Групи та величина кута в комірках	Отримано в розрахунку на 1 бджолину сім'ю			
	прополісу		квіткового обніжжя	
	г	в % до контролю	кг	в % до контролю
130°-1 контрольна	142,40±0,11	100,00	1,13±0,07	100,00
120 ° - 2 дослідна	145,70±0,171	102,320	1,18±0,09	104,420
110°- 3 дослідна	234,90±0,09***	164,960	2,26±0,05***	200,00

Рівень визначаемого параметра помітно підвищувався в бджолиних сім'ях, де вирощували розплід з використанням стільників з кутом дна комірки в 110°. Тут він склав 234,9 г, порівняно з 1-ї контрольною групою він був вище в 3-й дослідній групі - в 1,65 рази.

Заготівля пилкового обніжжя найбільш інтенсивно здійснювалася бджолиними сім'ями, де робочі особини весняно-літньої генерації вирощувалися з використанням стільників відбудованих з вощини з кутом дна комірки в 110°. Так від бджолиних сімей 3-ї дослідної групи отримано - 2,26 кг. Найнижчий показник по даному виду продукції був зареєстрований в 1-й контрольній групі, який склав 1,13 кг.

Висноки:

1. Найбільш бажаною для гніздобудівельної діяльності є воскова вощина з кутом дна майбутніх осередків стільників в 110°. Кількість відбудованих стільників в цій групі було більше, в порівнянні з контрольною групою на 132,3, а з кутом дна осередків в 120° - на 75,0%, на 46,0%, на 32,7% відповідно.

2. Найвищі рівні середньодобової несучості бджоломаток реєстрували при використанні стільників з кутом дна осередків в 110° їх абсолютні значення були вище, в порівнянні з контрольною групою в 1,66 рази, та в 1,15 рази. При використанні осередків стільника в 120° вона була вище в 1,09 рази, відповідно.

3. Розвиток бджолиних особин в більш об'ємних осередках, що можлива в сотах з кутом дна осередків в 110° дозволяє вирощувати робочих бджіл, які за своїми біоморфологічними показниками і параметрами екстер'єру найбільшою мірою відповідають стандарту карпатської породи і здатні виявляти продуктивні властивості при настанні головного медозбору. Робочі бджоли, вирощені на сотах з осередками дна в 110°, перевищували особин з контрольної групи на головному медозборі: з льотної активності в 1,3 рази, по навантаженню медового зобика нектаром -1,4 рази, по пилковому навантаженні -1,19 рази.

4. Вирощування і утримання бджолиних сімей на сотах з кутом дна осередків в 110° максимально сприяли отриманню товарної продукції: в розрахунку на одну бджолину сім'ю отримано товарного меду 49,90 кг, воску - 2,25 кг, прополісу - 0,235 кг, квіткового пилку - 2,26 кг (в контрольній групі: товарного меду 20,9 кг, воску - 0,9 кг, прополісу - 0,142 кг, квіткового пилку - 1,13 кг).

Список використаних джерел

1. Еськов, Е. К., Еськова, М. Д. Закономерности изменчивости гнездовой конструкции, физиологического состояния и морфометрических признаков медоносной пчелы. / Журнал общей биологии, 2014. т. 75, № 2. С. 132-155.

2. Маннапов, А.Г.. Маннапов У.А Гнездовые постройки пчел. / Пчеловодство. 2010. № 4. С. 34-35.

3. Маннапов, А.Г. Отстройка пчелами секционных рамок с вощиной нового поколения /А.Г. Маннапов, Р.М. Халитов / Бджільництво. 2016. № 9. С.18-19.

4. Маннапов А.Г. Храпова С.Н., Ляхов В.В., Донцов Р.В. / Бджільництво. 2013, № 9. С.10-12.